

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร
ผู้วิจัย	นายศักดิ์ชาย กมขุนทด
ปีการศึกษา	2565
คำสำคัญ	รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร การดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร และขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอนุบาลวังไทร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 12 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลวังไทร จำนวน 7 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 195 คน เครือข่ายผู้ปกครองประจำห้องเรียน 24 คน ตัวแทนสภานักเรียน 6 คน ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 180 โรงเรียน จำนวน 540 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จำนวน 9 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ผลการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2563 สังเคราะห์ผลการประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลวังไทร เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อยกร่างและประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบและประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ผลการประเมินตนเอง (SAR) และการสังเคราะห์ผลการประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลวังไทร เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านครู และปัญหาด้านการบริหารจัดการ โดยปัญหาด้านผู้เรียนได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยต่ำ 2) ผลการอ่านออกของผู้เรียนเฉลี่ยต่ำ ปัญหาด้านครูได้แก่ 1) ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนความรู้ให้กับเด็ก ขาดวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนหาความรู้ได้ด้วยตนเองและมีความสุขในการเรียน 2) ขาดความต่อเนื่องในการใช้กระบวนการ PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนางาน การนิเทศ กำกับติดตาม 3) ขาดการสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำในการพัฒนางานของโรงเรียน ทุกคนเคยชินที่จะรอผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้นำ 4) ครูไม่ได้สะท้อนผลการดำเนินงานหลังจากปฏิบัติงานเสร็จทำให้การทำงานในครั้งต่อไปไม่ได้ปรับปรุงแก้ไขหรือไม่สามารถเป็นแบบอย่างได้ 5) ครูเกษียณพร้อมกันหลายคนทำให้โรงเรียนขาดความต่อเนื่องและครูใหม่ขาดความรู้ ประสบการณ์ และบรรยากาศการทำงานที่เข้าอกเข้าใจกันและกัน ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) ขาดการนิเทศติดตามการใช้แผนต่างๆ และหลักสูตรของโรงเรียนสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 2) การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลยังไม่ได้เกิดจากการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน 3) การจัดระบบการทำงานที่เอื้อให้เกิดความสำเร็จทั้งการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและสังคมไม่ชัดเจน 4) ขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมายตามมาตรฐานศึกษา 5) ขาดการวางแผนร่วมกันในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายการปฏิบัติงานของโรงเรียน 6) ขาดการทำงานเป็นทีม ต่างคนต่างทำงาน ทำให้ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ 7) ขาดการสนับสนุนให้ครูเป็นผู้นำในการพัฒนางานของโรงเรียน ทุกคนเคยชินที่จะรอผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้นำ และ 8) ครูไม่ได้รับการฝึกในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับผู้อื่นเพื่อหาวิธีปฏิบัติร่วมกัน และผลการสังเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจากผลการประเมินตนเอง (SAR) และผลการประชุมครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลวังไทร พบว่า การแก้ปัญหาหรือการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังเคราะห์ได้ 10 ประเด็นคือ 1) การสร้างทีมที่ดี สภาพแวดล้อมดี มีความเป็นกัลยาณมิตร 2) สร้างเป้าหมายการปฏิบัติงานร่วมกัน 3) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อเพื่อเป็นกันเอง มีความเป็นกัลยาณมิตร 4) สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานทั้งอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์ 5) ระดมความร่วมมือผู้ปกครอง ชุมชน เครือข่าย 6) จัดตั้งทีมศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อค้นหาปัญหาหรือสิ่งที่ต้องพัฒนา 7) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาความรู้ตามความถนัดและความสนใจเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ และพัฒนาด้านวิชาชีพ 8) ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning ส่งเสริมให้นักเรียนมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกัน การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 9) ส่งเสริมให้ใช้กระบวนการ PLC เพื่อพัฒนางาน

และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การนิเทศชั้นเรียน แผนการสอน การกำกับติดตาม การปรับปรุง การประเมินผล ตามกระบวนการการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยผู้บริหารสถานศึกษาจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพ/ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน จนได้นวัตกรรมในการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของกลุ่มบริหาร/กลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 10) จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายการปฏิบัติงาน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และผลการศึกษาค้นคว้าประกอบของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ แนวทางการพัฒนา ผลการดำเนินงาน และปัจจัยแห่งความสำเร็จ ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป

2. ผลการสร้างรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร พบว่ามี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการประกอบด้วย 1) เป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่จะต้องพัฒนางานในความรับผิดชอบให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น 2) เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง 3) เกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย 4) สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน ยอมรับและนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และ 5) พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) เพื่อพัฒนาวิชาชีพ สมรรถนะการทำงานและการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียน และ 4) เพื่อพัฒนางานให้สามารถเป็นแบบอย่างได้ องค์ประกอบที่ 3 แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1. ทีมรวมใจมีเป้าหมายร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 เลือกสรรเป้าหมายพัฒนา ขั้นตอนที่ 3 แสวงหาวิธีการ ขั้นตอนที่ 4 ประสานความคิดและร่วมปฏิบัติ องค์ประกอบที่ 4 ผลและการรายงานผลการดำเนินการ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 5 จัดกิจกรรมสะท้อนผลการปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 6 พัฒนาสู่ความเป็นแบบอย่างได้ และ องค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ เข้าใจและให้การสนับสนุนกระบวนการ PLC 2) ปัจจัยด้านครู ได้แก่ ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนา ครูให้ความร่วมมือเป็นทีมที่ดี และ 3) ปัจจัยเกื้อหนุน ได้แก่ บรรยากาศหรือวัฒนธรรมการทำงานที่เป็นกัลยาณมิตรขององค์กร การได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและเครือข่ายอื่น ซึ่งรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร 1) ผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยพบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพของเด็กมีผลการประเมินตนเองในระดับยอดเยี่ยมซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับยอดเยี่ยม ส่วนมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีผลการประเมินตนเองในระดับยอดเยี่ยมซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับดีเลิศ และผลการพัฒนาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมีผลการประเมินตนเองในระดับดีเลิศซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับดีเลิศ ส่วนมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีผลการประเมินตนเองในระดับยอดเยี่ยมซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระดับดีเลิศ 2) ผลงานที่เป็นแบบอย่างได้ ประจำปีการศึกษา 2564 พบว่า ได้รางวัล จำนวน 15 รางวัล สามารถจำแนกได้ 3 ระดับคือ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และระดับเขตพื้นที่ โดยระดับภาค ได้รับ 1 รางวัล ระดับจังหวัด ได้รับ 8 รางวัล และระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับ 6 รางวัล 3) ผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลวังไทร ในภาพรวมพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) โดยทุกข้อมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในระดับมากขึ้นไป

4. ผลประเมินรูปแบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โรงเรียนอนุบาลวังไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 พบว่า รูปแบบมีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) โดยทุกข้อมีค่าเฉลี่ยระดับมาก